

Timo Mehtälä kesk ym.

Kirjallinen kysymys biokaasulaitosten lisääntyneestä sääntelystä

Eduskunnan puhemiehelle

Petteri Orpon hallitusohjelmassa todetaan seuraavasti: "Edistetään biokaasutuotannon kehittämistä ja käynnistämistä sekä biokaasun monipuolista käyttöä." Kuluneen hallituskauden aikana on kuitenkin käynyt niin, että biokaasulaitosten rakentaminen maataloille on Suomessa loppunut kokonaan.

Nykyhetkeä kuvaa hyvin muuttunut tilanne: Vuonna 2022 Suomeen rakennettiin ainakin kahdeksan uutta biokaasulaitosta. Vuonna 2025 ei yhtäkään maatilatason laitosta. Samaan aikaan kuluvana vuonna pelkästään yksi suomalainen yritys rakentaa Ruotsiin neljää maatilatason biokaasulaitosta.

Dramaattisesti muuttuneen tilanteen taustalla on useita syitä. Ensimmäinen ongelma on lisääntynyt sääntely, jota Orpon hallituskaudenkin aikana on tehty. Vuoden 2024 alusta voimaan tuli kestävyyslain muutos, jossa todentamisvaatimus ulotettiin alle 2 MW:n laitoksille sähkön ja lämmön tuotantoon. Nämä laitokset eivät kuulu RED-direktiivin soveltamisalaan, joten kyseessä on ylimääräinen kansallinen sääntely. Hallituksen "kevennys" maatilojen biokaasulaitosten byrokraatiaan on ympäristölupamaksujen korotus (VnA 858/2024).

Toinen ongelma on se, että Energiavirasto tulkitsee lakeja todella tiukasti. Talousvaliokunta on biokaasualaa koskeissa mietinnöissään pyrkinyt rajoittamaan vaikutuksia, joita sääntely käytännössä aiheuttaa. Talousvaliokunnan mietinnössä 12/2023 otettiin kantaa sääntelyyn, joka liittyi aiemmin mainitun todentamisvaatimuksen toteuttamiseen. Mietinnössä todetaan seuraavasti:

"Energiavirastolla on jo nyt lain mukaan varsin laaja harkintavalta päättää, kuinka usein kestävyysjärjestelmä tarkastetaan. Todentamismenettelyä olisi valiokunnan saaman selvityksen perusteella mahdollista ja perusteltua keventää myös siten, että tarkastus tulisi suorittaa kerran viidessä vuodessa." (TaVM 12/2023 vp)

Lisäksi mietinnössä todetaan: *"Talousvaliokunta pitää tärkeänä keventää todentamismenettelyä myös siten, ettei alle 2 MW:n laitoksilta vaadittaisi todentajan laitoskäyntiä."* (TaVM 12/2023 vp)

Kestävyyslaissa säädetään todennuksen toteuttamisesta säännöllisesti. Esimerkiksi ELY-keskukset tulkitsevat säännöllisen tarkastuksen tarkoittavan ympäristönsuojelulain mukaisessa toiminnassa 1—5 vuoden välein tapahtuvaa tarkastusta. Talousvaliokunnan selkeästä kannasta huolimatta Energiavirasto on lain voimaantulosta lähtien edellyttänyt kestävyyslaissa todentamista vuo-

Kirjallinen kysymys KK 317/2025 vp

sittain kaikille biometaania tuottaville laitoksille, myös pienille maatilakokoisille biokaasulaitoksille. Energiavirasto tulkitsee, että todentamismenettelyn keventäminen koskee vain laitoksia, joissa on pelkkä sähkön- ja lämmöntuotanto.

Talousvaliokunta on edelleen korostanut mietinnössään 8/2025 seuraavasti:

"Energiavirastolla on jo nyt varsin laaja harkintavalta päättää, kuinka usein toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmä on todennettava ja kuinka usein laitospäätöksiä on tehtävä ilman tarvetta tehdä lainsäädäntöön muutoksia." (TaVM 8/2025 vp)

Harkintavaltaa Energiavirasto käyttää siten, että kaikki muut paitsi alle 2 MW:n sähkö- ja lämpölaitokset todennetaan vuosittain. Energiaviraston ylitiukka tulkinta maksaa pienille, maataloilla biokaasua tuottaville yrittäjille tuhansia euroja (3 000—7 000 euroa) vuodessa.

Tämä ei ole ollut eduskunnan talousvaliokunnan tahtotila, kuten edellä olevien mietintöjen kirjaukset selkeästi osoittavat.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Katsooko hallitus, että energiaviraston toiminta ja tulkinta alan sääntelystä on talousvaliokunnan mietinnön mukainen,

mitä ministeri aikoo tehdä, että todentamisväli olisi lain sanamuodon mukaan "säännöllinen", eli yleisen laintulkinnan mukaan 1—5 vuoden välein toteutuva,

miten hallitus aikoo todella keventää sääntelyä ja hallinnollisia kustannuksia maatalojen biokaasulaitosten osalta,

mtä ministeri aikoo tehdä, että Energiavirasto toimisi valiokunnan tahtotilan mukaan ja vapauttaisi maatalojen pienet biokaasulaitokset kestävyysdirektiivin todentamisesta, koska kestävyysdirektiivi RED II ei todentamista edellytä?

Kirjallinen kysymys KK 317/2025 vp

Helsingissä 3.10.2025

Timo Mehtälä kesk
Hilkka Kemppi kesk
Olga Oinas-Panuma kesk
Antti Kurvinen kesk
Eeva Kalli kesk
Eerikki Viljanen kesk
Vesa Kallio kesk
Tuomas Kettunen kesk
Anne Kalmari kesk
Mikko Savola kesk
Hannu Hoskonen kesk
Markku Siponen kesk
Mika Riipi kesk
Hanna Räsänen kesk
Hanna Kosonen kesk